

TÜRK DEVLETLERİ PARLAMENTER ASAMBLESİ

HUKUK İŞLERİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER KOMİSYONU

ONUNCU TOPLANTI

9 Mart 2023, Ankara (Çevrimiçi)

TAVSİYE KARAR

TÜRKPA 15. YILDÖNÜMÜ ÜYE ÜLKELER ARASI İŞBİRLİĞİ

Parlamente Asamble;

TÜRKPA'nın üye ülkeler arasındaki dostluk ilişkilerinin gelişmesinde büyük bir öneme sahip olduğunu **dikkate alarak;**

Barış, istikrar, refah, iyi komşuluk ilişkileri, karşılıklı saygı ve diyalog doğrultusunda bölgesel işbirliğinin desteklenmesi ve pekiştirilmesi için mevcut olanakların ve kaynakların en iyi şekilde kullanılmasıyla Türk Devletleri coğrafyasında her alanda aktif işbirliğinin geliştirilmesinin arz ettiği büyük önemin altını **çizerek;**

Üye devletler arasındaki ortak dil, coğrafya, tarih ve kültür birliğinden kaynaklanan dayanışmadan yola çıkarak, etkin bir diyalog çerçevesi oluşturan Türk işbirliği ve güçlü ortaklıklar ile iyi komşuluk ilişkileri tesis ederek bölgede başta sosyal, siyasi, ekonomik ve kültürel alanlarda işbirliğini daha da çok teşvik etmenin gerekliliğine **inanarak;**

İktisadi, sosyal, insani ve çevresel sorunların tüm bölgenin yararına çözümlenmesi konusunda ulusal parlamentoların çabalarının eşgüdümünün sağlanmasında TÜRKPA'nın geçtiğimiz on beş yıl boyunca oynadığı olumlu rolün önemine **değinererek;**

Üye ülkeler arasında işbirliği ve diyalogun güçlendirilmesinin, ayrıca birlik ve beraberliğin teşvik edilmesinin, TÜRKPA üyesi ülkelerin buldukları

bölgede barış ve istikrarın gelişmesine de katkıda bulunacağını **kabul ederek;**

TÜRKPA üye devletlerinin uluslararası ve bölgesel kuruluşlar bünyelerinde ortak çalışmalarının, işbirliğini artıracığına ve karşılıklı güven ile anlayışa dayanan bir ruhu oluşturmaya yardımcı olacağına dair inancını **koruyarak;**

TÜRKPA, uluslararası kurumların çalışmalarına her düzeyde aktif katılım sağlamanın önemini dile getirerek; proaktif çalışmaların mevcut sosyoekonomik tabloyu geliştirecek ve TÜRKPA bölgesindeki barışa, istikrara ve refaha katkıda bulunacak daha yapıcı ve gelişime dönük unsurları da süreçlere **katarak;**

TÜRKPA Üyesi Parlamentoların arasındaki işbirliğinin, Türk dünyasının istikrarına ilişkin ortak hedeflere ulaşılması adına, ulusal çabaların ve uluslararası işbirliğinin kuvvetlendirilmesini kolaylaştırdığını **vurgulayarak;**

TÜRKPA'nın olağan toplantılarının ve ulusal delegasyonlarının karşılıklı ziyaretlerinin üye ülke parlamentoları arasında işbirliğinin ortak zeminini sağlamaya yönelik ciddi adımlar olduğunu **farkında olarak;**

TÜRKPA mevcut işbirliğinin başarısını, karşılıklı güven, istişare ve oydaşmaya dayalı uygulanabilir çözümleri ön plana çıkaran bağlılıkta ve uyumun devamında yattığını görmektedir. Bu işbirliğinin ülkelerin paha biçilmez bir başarısı olduğunu ve gelecek yıllarda güçlenerek büyütülmesi gerektiğinin **bilincinde olarak;**

TÜRKPA'nın, yeni yüzyılın getirdiği sorunlara etkin bir biçimde yanıt verebilmek adına oynadığı rolü daha da güçlendirmesi gerekliliğini ve geniş TÜRKPA bölgesinde, her bir üye devletin aktif bir rol üstlenme kararlılığını daha da **ön planda tutarak;**

TÜRKPA'nın geçtiğimiz yıllar boyunca üye devletler arasında ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunan ve işbirliğini güçlendiren önemli bir teşkilat haline geldiğini **kabul ederek,**

TÜRKPA Üyesi Parlamentolara aşağıdaki hususları **tavsiye etmektedir:**

- a) Ülkeler arasında daha kapsamlı bir sinerji yaratarak bölgede barış, güvenlik ve istikrarı hâkim hale getirmek ve Türk Dünyası 2040 Vizyonu ortak hedeflerine ulaşmak üzere TÜRKPA bölgesinde her alanda işbirliği potansiyelinin tam olarak *kullanılması*;
- b) İlgili alanlarda çok taraflı bölgesel işbirliğini güçlendirmeye yönelik uygun mekanizmaların geliştirilmesi amacıyla TÜRKPA'nın Tavsiye Kararlarının uygulanmasının *takipçisi olunması*;
- c) Üye ülkelerdeki mevcut mevzuatlarda, çok taraflı proje ve anlaşmaların süratle uygulanabilmesine imkân sağlayacak değişikliklerin yapılmasının *teşvik edilmesi*;
- d) Bölgede barış, istikrar ve refahı sağlamak amacıyla öncelikli alanlarda yeni araçları devreye sokmak ve mevcut ikili veya çok taraflı anlaşma ve mekanizmaları uygun şekilde kullanmak suretiyle çalışmaların *etkin hale getirilmesi*;
- e) Sağlanan barış ve istikrar ortamı ile refah düzeyinden daha geniş kesimlerin faydalanması amacıyla, başta Türk Devletleri Teşkilatı üyesi ülkeler olmak üzere henüz TÜRKPA üyesi olmayan Türk kültür coğrafyasına ait bölge ve ülkelerin TÜRKPA ile yakın ilişki içerisinde olmalarının *teşvik edilmesi*;
- f) Hukuk İşleri ve Uluslararası İlişkiler Komisyonu'na ait daha önceki tavsiye karar metinlerinde de birkaç kez zikredilen TÜRKPA üyesi ülkeler parlamentoları milletvekilleri ve uzmanları arasında tecrübe paylaşımı doğrultusunda *işbirliğinin geliştirilmesi*;
- g) Tecrübe paylaşılması ve bölgesel işbirliğinin yeni kavramlarla zenginleştirilmesi amacıyla dünya çapındaki, bölgesel ya da alt-bölgesel oluşumlar ile işleyen *bağlantıların ve ilişkilerin geliştirilmesi*;
- h) TÜRKPA üyesi ülkelerinin siyasi ve ekonomik istikrarları açısından karşılıklı olarak birbirlerini desteklemelerinin üye ülkeler arası işbirliği mekanizmasının temel taşı olarak *kabul edilmesi*;

- i) TÜRKPAA Üyesi Parlamentolardaki ihtisas komisyonları başkanları ve uluslararası komisyonların başkanları toplantılarının düzenli olarak azim ve kararlılıkla *yapılması*;
- j) Geçtiğimiz on beş yıl içerisinde karşılıklı ortak amaçların gerçekleştirilmesinin desteklenmesi için etkili bir platform haline gelmiş olan TÜRKPAA'nın kalkınmayı destekleyen yeni bölgesel işbirliği modelinin gelişmesinde önemli ve yapıcı rol üstlenmeye *devam etmesi*.